

Uzasadnienie

Nasz apel wynika z troski i niepokoju o bezpieczeństwo dostaw ciepła, które wymaga wzrostu taryf spowodowanego wzrostem kosztów prowadzenia działalności przedsiębiorstw ciepłowniczych takich jak np. Miejska Energetyka Ciepła w Koszalinie sp. z o.o.

Przedsiębiorstwa ciepłownicze są uzależnione od możliwości uzyskiwania przychodów. Przychody zależą zaś od cen jednostkowych ciepła i ilości sprzedawanego ciepła. Ceny ciepła systemowego są zaś ustalane na podstawie przepisów prawa za zgodą Urzędu Regulacji Energetyki. Przepisy prawa przewidują dwie metody ustalania cen dla wytwórców ciepła systemowego. Dla ciepłowni jest to metoda kosztowa tj. na podstawie kosztów ponoszonych przez ciepłownię. Dla elektrociepłowni na podstawie cen referencyjnych tj. cen ciepłowni z poprzedniego roku czyli ze znacznym, nawet 24-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do wzrostu kosztów prowadzenia działalności.

W przypadku ciepłowni, jeżeli nawet zgoda Urzędu Regulacji Energetyki będzie możliwa, to zazwyczaj następuje ona po kilku tygodniach od złożenia wniosku przez przedsiębiorstwo ciepłownicze. Konieczne jest zatem szybkie zatwierdzanie taryf przedsiębiorstw ciepłowniczych. Należy podkreślić, że zgoda dotyczy jedynie możliwości uwzględnienia kosztów w taryfach przedsiębiorstw ciepłowniczych czyli w cenach jednostkowych, zaś przychody pojawią się dopiero w chwili wyprodukowania ciepła.

Powyższe oznacza to, że przedsiębiorstwa ciepłownicze muszą posiadać wcześniej środki finansowe, aby zakupić odpowiednią ilość węgla czy uprawnień do emisji CO₂ niezbędne do zapotrzebowania na ciepło odbiorców.

Przy obecnym wzroście kosztów prowadzenia działalności, jedyną możliwością jest finansowanie bieżących zakupów z długu, co będzie możliwe jedynie w przypadku odpowiednio szybkiego reagowania na zmiany otoczenia rynkowego, w tym przez dokonywanie odpowiednich zmian przepisów taryfowych, które będą stanowić rodzaj zabezpieczenia dla podmiotów udzielających finansowania przedsiębiorstwom ciepłowniczym.

Sytuacja finansowa ciepłownictwa systemowego pogarsza się od kilku lat. Rentowność przedsiębiorstw rynku ciepła systemowego w 2020 r. wyniosła zaledwie 1,88% w 2018 r., -2,92% w 2019 r. i -2,36% w 2020 r.

Brak podjęcia szybkich działań spowoduje, że w upływającym właśnie 2022 r. bardzo niska rentowność przedsiębiorstw ciepłowniczych jeszcze bardziej się pogłębi, co stanowić będzie zagrożenie nie tylko dla płynności tych przedsiębiorstw, ale przede wszystkim zagrożenie bezpieczeństwa dostaw ciepła, jak również energii elektrycznej ze źródeł kogeneracyjnych.

Jak wskazano wyżej, przedsiębiorstwa ciepłownicze muszą posiadać wcześniej środki finansowe, aby zakupić odpowiednią ilość węgla niezbędną do zapotrzebowania na ciepło odbiorców, czego nie zapewni jedynie wzrost taryf (dopiero sprzedaż ciepła, przede wszystkim w sezonie grzewczym, przełoży się na powstanie przychodów), nawet jeśli zostaną one zaakceptowane przez Urząd Regulacji Energetyki.

W tym miejscu należy podkreślić, że ww sytuacji cele wskazane w Polityce Energetycznej Polski do 2040 r. będą niemożliwe do realizacji.

Ograniczenia w dostępności węgla dla ciepłownictwa systemowego będą miały bardzo negatywne skutki dla skuteczności całościowego rozwiązania problemu niedoboru węgla. Ewentualne zmniejszenie produkcji ciepła na skutek braków w dostawach węgla automatycznie będzie skutkowało zmniejszeniem produkcji energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym ze źródeł kogeneracyjnych, co w rezultacie zwiększy zapotrzebowanie na energię elektryczną (czyli ponownie wpłynie na zwiększenie popytu na węgiel niezbędny do wytworzenia energii elektrycznej) przez odbiorców w celu dogrzewania pomieszczeń.

W zakresie zaopatrzenia przedsiębiorstw ciepłownictwa systemowego w węgiel niezbędne i pilne jest:

1. Wyznaczenie podmiotu mającego zajmować się zakupem i dystrybucją importowanego węgla na poziomie krajowym;
2. Ustalenie harmonogramu i cen dostaw węgla z importu dla wszystkich polskich ciepłowni;
3. Wprowadzenie systemu udzielania gwarancji kredytowych za zakup węgla (krajowego i importowanego);
4. Przeznaczenie wszystkich środków wpływających do budżetu z tytułu obrotu uprawnieniami.

Podkreślamy również, że w zakresie ciepłownictwa systemowego nie przewidziano systemów wsparcia takich jak przygotowano dla odbiorców energii elektrycznej i gazu czyli: ochrona odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej i gazu wynikająca z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2021 poz. 716), ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. 2022 poz. 1), zgodnie z którą określonym osobom przyznano możliwość otrzymania dodatku osłonowego, rozszerzenie katalogu odbiorców gazu ziemnego objętych ochroną taryfową (art. 62b ustawy Prawo energetyczne), wprowadzenie mechanizmu rekompensat dla sprzedawców gazu ziemnego do odbiorców taryfowych, który służyłby zrekompensowaniu skutków zamrożenia cen dla rozszerzonego katalogu odbiorców taryfowych (art. 62f ustawy Prawo energetyczne).

Powyższe powoduje zróżnicowanie odbiorców w zakresie zaspokajania ich potrzeb cieplnych, w zależności od tego, czy odbiorcy zapewniają potrzeby cieplne samodzielnie (przy użyciu gazu lub energii elektrycznej) czy za pośrednictwem sieci ciepłowniczych.

Uzasadnione zatem wydaje się zaktualizowanie dotychczasowego mechanizmu wsparcia odbiorców końcowych, gdyż powinno ono objąć wszystkie sposoby ogrzewania wykorzystywane przez gospodarstwa domowe tj. zarówno ogrzewania w sposób indywidualny, jak i za pomocą ciepłownictwa systemowego.

Realizacja wskazanych wyżej postulatów jest niezbędna, aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw ciepła dla odbiorców.

**Przewodniczący Klubu Radnych
Koalicja Obywatelska**

Sebastian Tałaj